

Вищий навчальний заклад
«НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ»
Юридичний факультет
Кафедра теорії та історії держави і права

ЗАТВЕРДЖЕНО

Декан юридичного факультету

Наталія ВЕСЕЛОВСЬКА

РОБОЧА ПРОГРАМА

АДМІНІСТРАТИВНЕ СУДОЧИНСТВО В УКРАЇНІ

(назва навчальної дисципліни)

підготовки	<u>першого (бакалаврського) рівня вищої освіти</u> (назва рівня вищої освіти)
галузі знань	<u>08 «Право»</u> (шифр і назва галузі знань)
спеціальності	<u>081 «Право»</u> (код і найменування спеціальності)
освітньо-професійної програми	<u>«Право»</u> (назва освітньо-професійної програми)
тип дисципліни	<u>обов'язкова дисципліна професійної підготовки</u>

2023 рік

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми

Ірина КОЗАКОВА

РЕКОМЕНДОВАНО:

Кафедрою теорії та історії держави і права
протокол № 1
від «30» серпня 2023 року

Завідувач кафедри

Євген ГІДА

Укладач: *Євдокіменко Сергій Анатолійович*, доктор юридичних наук, доцент кафедри кримінального права, кримінології, цивільного та господарського права.

1. Опис навчальної дисципліни

Мова навчання: українська

Статус дисципліни: обов'язкова

Передумови вивчення навчальної дисципліни: вивчення дисципліни «Адміністративне судочинство в Україні» базується на успішному оволодінні здобувачами вищої освіти знаннями з теорії держави і права, конституційного права України, обов'язковому засвоєнні матеріалу «Адміністративного права України», інформаційними технологіями, навичками письмової роботи: підготовка аналітичних довідок, есе, рефератів, а також засадами загальної етики, професійної деонтології правника, високої правової культури й академічної доброчесності.

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Адміністративне судочинство в Україні» є сукупність правових норм Кодексу адміністративного судочинства України, які регулюють порядок здійснення судочинства в адміністративних справах, засади організації та діяльності адміністративних судів, процесуальний статус учасників процесу, а також правовідносини, що виникають між судом та іншими суб'єктами під час розгляду і вирішення публічно-правових спорів з метою ефективного захисту прав, свобод та інтересів фізичних і юридичних осіб від порушень з боку суб'єктів владних повноважень.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни. На вивчення навчальної дисципліни відводиться **150** годин (5 кредитів ECTS).

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Адміністративне судочинство в Україні» є отримати знання в царині системи адміністративних судів, принципів і завдань діяльності останніх, судового розгляду публічно-правових спорів, захисту прав, свобод і законних інтересів фізичних і юридичних осіб від порушень з боку суб'єктів владних повноважень, особливостей провадження в адміністративних справах та інших процесуальних питань, пов'язаних із вирішенням публічно-правових спорів адміністративними судами.

Основне завдання навчальної дисципліни «Адміністративне судочинство в Україні» полягає у формуванні у здобувачів вищої освіти системи теоретичних знань про засади та стадії адміністративного процесу, а також набуття практичних компетентностей щодо визначення підсудності публічно-правових спорів, правового аналізу дій чи рішень суб'єктів владних повноважень, збору та оцінки доказів та представництва інтересів сторін на всіх стадіях розгляду справи в адміністративних судах.

3. Компетентності та заплановані результати навчання

Дисципліна «Адміністративне судочинство в Україні» забезпечує набуття:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК9. Здатність працювати в команді.

ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК1. Здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві.

СК4. Здатність застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини.

СК7. Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.

СК8. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини.

СК9. Здатність використовувати бази даних органів юстиції та інформаційні технології необхідні під час здійснення юридичної діяльності.

СК10. Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.

СК11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.

СК12. Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.

СК13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.

СК14. Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.

СК15. Здатність до самостійної підготовки проєктів актів правозастосування.

СК16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН2. Знати та розуміти міжнародні стандарти прав людини, положення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практику Європейського суду з прав людини.

ПРН5. Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю.

ПРН6. Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему.

ПРН12. Доносити до респондента матеріал з певної правової проблематики доступно і зрозуміло.

ПРН13. Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.

ПРН15. Вільно використовувати для правничої діяльності доступні інформаційні технології і бази даних.

ПРН17. Працювати в команді, забезпечуючи виконання завдань команди.

ПРН20. Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.

ПРН21. Готувати проєкти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.

ПРН22. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Обсяг у годинах											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	сем.	пз	лаб.	с. р		л	сем.	пз	лаб.	с. р
Тема 1. Адміністративне судочинство як галузь права, наука та навчальна дисципліна	12	2	4			6	16	1	1			14
Тема 2. Організація адміністративних судів в Україні	14	2	4			8	14	1	1			12
Тема 3. Учасники адміністративного процесу	14	2	4			8	14	1	1			12
Тема 4. Процесуальні строки, судові витрати та процесуальний примус	14	2	4			8	14	1	1			12
Тема 5. Докази та доказування	14	2	4			8	15	1	2			12
Тема 6. Процесуальні дії та документи	14	2	4			8	15	1	2			12
Тема 7. Проведення в суді першої інстанції	16	4	4			8	15	1	2			12
Тема 8. Особливості позовного провадження в окремих категоріях адміністративних справ.	18	4	6			8	17	1	2			14
Тема 9. Судові рішення та їх перегляд	16	4	4			8	15	1	2			12
Тема 10. Виконання судових рішень	18	4	6			8	15	1	2			12
Усього годин	150	28	44	0	0	78	150	10	16	0	0	124

5. Зміст програми навчальної дисципліни

Загальна характеристика адміністративного судочинства. Адміністративна юрисдикція. Адміністративно-процесуальний статус учасників судового процесу. Судові виклики і повідомлення. Фіксування судового процесу. Судові витрати. Строки. Докази та доказування. Судові рішення. Заходи адміністративного примусу. Письмові заяви учасників справи. Провадження в суді першої інстанції. Особливості позовного провадження в окремих категоріях адміністративних справ. Перегляд судових рішень. Процесуальні питання, пов'язані з виконанням судових рішень в адміністративних справах.

6. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Тема 1. Адміністративне судочинство як галузь права, наука та навчальна дисципліна	2	1
2	Тема 2. Організація адміністративних судів в Україні	2	1
3	Тема 3. Учасники адміністративного процесу	2	1
4	Тема 4. Процесуальні строки, судові витрати та процесуальний примус	2	1
5	Тема 5. Докази та доказування	2	1
6	Тема 6. Процесуальні дії та документи	2	1
7	Тема 7. Провадження в суді першої інстанції	4	1
8	Тема 8. Особливості позовного провадження в окремих категоріях адміністративних справ	4	1
9	Тема 9. Судові рішення та їх перегляд	4	1
10	Тема 10. Виконання судових рішень	4	1
Усього годин		28	10

7. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Тема 1. Адміністративне судочинство як галузь права, наука та навчальна дисципліна	4	1
2	Тема 2. Організація адміністративних судів в Україні	4	1
3	Тема 3. Учасники адміністративного процесу	4	1
4	Тема 4. Процесуальні строки, судові витрати та процесуальний примус	4	1
5	Тема 5. Докази та доказування	4	2
6	Тема 6. Процесуальні дії та документи	4	2
7	Тема 7. Провадження в суді першої інстанції	4	2
8	Тема 8. Особливості позовного провадження в окремих категоріях адміністративних справ	6	2
9	Тема 9. Судові рішення та їх перегляд	4	2
10	Тема 10. Виконання судових рішень	6	2
Усього годин		44	16

8. План семінарських занять

Тема 1. Адміністративне судочинство як галузь права, наука та навчальна дисципліна

Мета: забезпечити засвоєння знань про предмет, метод та джерела адміністративного судочинства, його місце в системі права України та сутність судового захисту від свавілля влади.

Питання для обговорення:

1. Що становить поняття, предмет та метод сучасного адміністративного судочинства України?
2. У чому полягає роль адміністративної юстиції як інституту судового захисту прав і свобод людини та громадянина?
3. Які існують основні джерела адміністративного судочинства України та які особливості їх застосування?
4. Які завдання та структура адміністративного судочинства як науки і навчальної дисципліни?
5. Як саме співвідноситься адміністративне судочинство з іншими процесуальними та матеріальними галузями права?

Тема 2. Організація адміністративних судів в Україні

Мета: сформувати теоретичні знання про етапи становлення та принципи побудови системи адміністративних судів, їхню внутрішню структуру та процесуальний статус суду.

Питання для обговорення:

1. Через які основні історичні етапи проходило становлення системи адміністративних судів?
2. На яких засадах і принципах базується побудова сучасної системи адміністративних судів?
3. Яку внутрішню інстанційну структуру мають адміністративні суди в Україні?
4. Яке правове становище і дискреційні повноваження має суд в адміністративному процесі?
5. Як реалізується принцип колегіальності під час розгляду публічно-правових спорів різними інстанціями?
6. Які особливості мають внутрішні підрозділи (палати, колегії) адміністративних судів для спеціалізації суддів?

Тема 3. Учасники адміністративного процесу

Мета: розвинути системне розуміння процесуальної правосуб'єктності учасників справи, статусу суб'єктів владних повноважень, третіх осіб та інституту представництва.

Питання для обговорення:

1. Що становить адміністративна процесуальна правосуб'єктність та які відмінності між правоздатністю й дієздатністю?
2. Які особливості має правовий статус суб'єкта владних повноважень як обов'язкового відповідача у справі?
3. Які існують види третіх осіб в адміністративному процесі та які підстави їх залучення до справи?
4. Як законодавчо врегульовано інститут представництва в суді та хто має право здійснювати захист інтересів сторін?
5. Яке процесуальне становище мають особи, які не є учасниками справи, але сприяють здійсненню правосуддя?

Тема 4. Процесуальні строки, судові витрати та процесуальний примус

Мета: розкрити класифікацію та правила обчислення процесуальних строків, структуру судових витрат, а також засади застосування заходів процесуального примусу.

Питання для обговорення:

1. За якими критеріями класифікуються процесуальні строки та чим відрізняються строки звернення від строків вчинення дій?
2. Який процесуальний порядок та поважні причини поновлення й продовження пропущених процесуальних строків?

3. Яку внутрішню структуру мають судові витрати і які особливості справляння судового збору?
4. Як саме розподіляються та компенсуються витрати, пов'язані з розглядом справи в адміністративному суді?
5. Чим відрізняються заходи адміністративного процесуального примусу від заходів адміністративної відповідальності?
6. У яких випадках застосовується процесуальний штраф як засіб боротьби зі зловживанням процесуальними правами?

Тема 5. Докази та доказування

Мета: ознайомити здобувачів вищої освіти з предметом доказування, специфікою розподілу тягара доказування, властивостями доказів.

Питання для обговорення:

1. Що становить предмет доказування в адміністративній справі та які обставини звільнені від доказування?
2. У чому полягають специфічні особливості та винятки щодо розподілу тягара доказування в адміністративному процесі?
3. За якими критеріями визначаються належність, допустимість, достовірність і достатність доказів у справі?
4. Які правові механізми застосовуються судом для забезпечення і витребування необхідних доказів?
5. Що становлять електронні докази в адміністративному судочинстві та які особливості їх подання й дослідження?

Тема 6. Процесуальні дії та документи

Мета: навчити студентів алгоритмам здійснення судових викликів, проєктування заяв по суті справи та правилам технічного фіксування процесу.

Питання для обговорення:

1. Які існують способи вручення судових повісток, викликів і повідомлень учасникам справи?
2. Які правові наслідки має неявка учасників справи в судове засідання залежно від форми провадження?
3. Які обов'язкові реквізити і правила підготовки позовної заяви і відзиву на позов?
4. Яка структура, строки та значення таких заяв по суті справи, як відповідь на відзив та заперечення?
5. Які вимоги висуваються до змісту та форми письмових заяв учасників з поточних процесуальних питань?
6. Як здійснюється фіксування судового процесу через поєднання повного технічного запису та протоколювання?

Тема 7. Провадження в суді першої інстанції

Мета: актуалізувати прикладні вміння щодо відкриття провадження, проведення підготовчого та спрощеного розгляду, застосування прецедентних механізмів Верховного Суду.

Питання для обговорення:

1. З яких етапів складається стадія відкриття провадження та які вимоги до ухвали про відкриття справи?
2. Які завдання, строки та значення підготовчого провадження для ефективного розгляду адміністративної справи?
3. Які категорії справ підлягають розгляду за правилами спрощеного позовного провадження та які його критерії?
4. У чому полягають особливості розгляду спрощених справ без виклику сторін?
5. Який процесуальний порядок та специфічні строки встановлено для розгляду термінових адміністративних справ?
6. Що становлять типові та зразкові справи в адміністративній юстиції та який механізм їх визначення?

Тема 8. Особливості позовного провадження в окремих категоріях адміністративних справ

Мета: дослідити матеріально-правові та процесуальні особливості розгляду судами окремих категорій термінових та специфічних адміністративних справ, опанувати правила визначення підсудності, скорочених строків звернення до суду та особливий порядок апеляційного й касаційного оскарження судових рішень у цих провадженнях.

Питання для обговорення:

1. Які процесуальні особливості (щодо строків розгляду та набрання рішенням законної сили) притаманні справам, пов'язаним із виборчим процесом та процесом референдуму?
2. Який правовий механізм та підстави розгляду адміністративних справ щодо оскарження рішень, дій або бездіяльності органів державної виконавчої служби та приватних виконавців?
3. У чому полягають особливості провадження у справах за адміністративними позовами з приводу рішень, дій чи бездіяльності суб'єктів владних повноважень щодо притягнення до адміністративної відповідальності?
4. Які специфічні строки, суб'єктний склад та правила підсудності встановлені КАС України для розгляду справ щодо перебування іноземців та осіб без громадянства на території України?
5. Які особливості правового регулювання розгляду справ за позовами контролюючих органів щодо застосування умовних адміністративно-правових заходів примусу (зокрема, арешту майна платника податків або блокування рахунків)?
6. Які обмеження та процесуальні фільтри діють під час апеляційного та касаційного оскарження судових рішень, ухвалених в окремих категоріях термінових адміністративних справ?

Тема 9. Судові рішення та їх перегляд

Мета: обґрунтувати класифікацію судових рішень, процесуальні фільтри, засади апеляційного й касаційного оскарження та умови набрання рішеннями законної сили.

Питання для обговорення:

1. Які існують види судових рішень та які вимоги висуваються до їх законності, обґрунтованості й вмотивованості?
2. Хто виступає суб'єктами, що є об'єктами та які строки і межі розгляду справи апеляційним судом?
3. Що становлять касаційні фільтри та які існують підстави касаційного оскарження судових рішень?
4. Які особливості та обмеження встановлено для касаційного перегляду рішень у справах незначної складності?
5. За яких підстав та у якому процесуальному порядку здійснюється перегляд рішень за нововиявленими або виключними обставинами?
6. З якого конкретного моменту судові рішення набирає законної сили та у чому виявляється його преюдиційність?

Тема 10. Виконання судових рішень

Мета: закріпити знання про судові рішення як підставу виконання, механізми судового контролю, процесуальні питання зміни порядку виконання та специфіку стягнень з держорганів.

Питання для обговорення:

1. Що становить виконавчий лист, який порядок його видачі, дублювання і пред'явлення до виконання?
2. У яких формах та за якими правилами здійснюється судовий контроль за виконанням ухвалених рішень?
3. Як вирішуються такі процесуальні питання виконання, як заміна сторони та зміна способу й порядку виконання рішення?
4. Який порядок визнання протиправними рішень, дій чи бездіяльності виконавця в межах адміністративного процесу?
5. Які особливості має виконання судових рішень у справах про стягнення коштів з державних органів та бюджетних установ.

9. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Не передбачено навчальним планом	-	-
Усього годин			

10. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Не передбачено навчальним планом	-	-
Усього годин			

11. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Тема 1. Адміністративне судочинство як галузь права, наука та навчальна дисципліна	6	14
2	Тема 2. Організація адміністративних судів в Україні	8	12
3	Тема 3. Учасники адміністративного процесу	8	12
4	Тема 4. Процесуальні строки, судові витрати та процесуальний примус	8	12
5	Тема 5. Докази та доказування	8	12
6	Тема 6. Процесуальні дії та документи	8	12
7	Тема 7. Проведення в суді першої інстанції	8	12
8	Тема 8. Особливості позовного провадження в окремих категоріях адміністративних справ	8	14
9	Тема 9. Судові рішення та їх перегляд	8	12
10	Тема 10. Виконання судових рішень	8	12
Усього годин		78	124

12. Завдання для самостійної роботи

Самостійна робота – форма організації освітнього процесу, за якої здобувач вищої освіти опановує навчальну дисципліну в час, вільний від навчальних занять, під методичним керівництвом викладача, але без його безпосередньої участі. Метою самостійної роботи з дисципліни «Адміністративне судочинство в Україні» є індивідуальне розширення знань про сутність судового контролю над публічною адміністрацією, освоєння процесуального регламенту розгляду судами публічно-правових конфліктів, формування навичок тактичного ведення судового спору з владними інституціями, а також укорінення високих етичних засад і стандартів академічної доброчесності.

Самостійна робота здійснюється у формі: виконання індивідуальних прикладних завдань; формування аналітичних кейс-довідок та вирішення ситуаційних модельних завдань щодо розмежування юрисдикцій; текстологічного та порівняльного аналізу положень Кодексу адміністративного судочинства України; опрацювання роз'яснень і практики Верховного Суду; роботи з цифровими інформаційними комплексами судової влади та ресурсами ЄСІТС.

Всі завдання самостійної роботи поділяються на обов'язкові та вибіркові. До обов'язкових належать завдання, які студенти мають виконувати обов'язково впродовж вивчення дисципліни. Вибіркові включають альтернативні завдання, серед яких здобувач на власний розсуд обирає конкретні завдання з тим, щоб набрати необхідну кількість балів.

Нижче подано варіанти завдань для самостійної роботи здобувачів денної форми навчання, що відповідають змісту окремих тем дисципліни та поглиблюють опрацювання навчального матеріалу. Необхідно виконати один з таких варіантів:

Варіант 1.

Сформулюйте аналітичний огляд джерельної бази адміністративного судочинства України та розкрийте його співвідношення з нормами матеріального адміністративного права.

Варіант 2.

Складіть процесуальний реферат про інстанційну структуру адміністративних судів та особливості реалізації принципу колегіальності при розгляді публічно-правових спорів.

Варіант 3.

Розробіть порівняльну таблицю процесуального статусу позивача, відповідача та третіх осіб в адміністративному процесі, висвітлив правовий статус суб'єктів владних повноважень.

Варіант 4.

Напишіть аналітичне есе про строки звернення до адміністративного суду та процесуальні наслідки їх пропуску без поважних причин.

Варіант 5.

Проаналізуйте у межах аналітичної доповіді структуру судових витрат в адміністративному процесі та правила їх розподілу і компенсації між сторонами.

Варіант 6.

Охарактеризуйте у формі реферату специфіку розподілу тягара доказування в адміністративних справах та критерії оцінки судом належності й допустимості доказів.

Варіант 7.

Підготуйте проєкти заяв по суті справи, а саме: позовної заяви про визнання дій суб'єкта владних повноважень протиправними та відзиву відповідача на неї.

Варіант 8.

Виконайте порівняльно-правовий аналіз загального та спрощеного позовного провадження в суді першої інстанції, виділивши критерії розгляду справ без виклику сторін.

Варіант 9.

Здійсніть розв'язання прикладних фабул судових справ щодо процедури апеляційного та касаційного оскарження рішень з урахуванням чинних законодавчих фільтрів.

Варіант 10.

Висвітліть у рефераті архітектуру та функціональні модулі системи ЄСІТС (підсистема «Електронний суд») та правові перспективи інтеграції штучного інтелекту в правосуддя.

Варіанти контрольної роботи (для заочної форми здобуття освіти)

Нижче подано варіанти завдань для контрольної роботи, що відповідають змісту окремих тем дисципліни та поглиблюють опрацювання навчального матеріалу. Необхідно обрати варіант та виконати наведені завдання. Вимоги до контрольної роботи: 8–12 сторінок тексту (*шрифт Times New Roman, 14 pt, міжрядковий інтервал – 1*). Слід опрацювати щонайменше 10–12 джерел. Використання класичних праць з адміністративного судочинства обов'язкове. Дотримання принципів академічної доброчесності – засадничий принцип навчання. Здійсніть коректне цитування використаних джерел. Заборонено плагіат: текст має бути оригінальним, з власним аналітичним та методологічним осмисленням. Максимальна кількість балів за виконану контрольну роботу – 50 балів.

Варіант 1.

1. Розкрийте поняття, предмет та метод адміністративного судочинства України як самостійної галузі права.

2. Охарактеризуйте інстанційну побудову та засади організації системи адміністративних судів в Україні.

Варіант 2.

1. Проаналізуйте процесуальний статус суду та межі його дискреційних повноважень в адміністративному процесі.

2. Розкрийте зміст та структуру адміністративної процесуальної правосуб'єктності учасників справи.

Варіант 3.

1. Розкрийте види третіх осіб в адміністративному процесі та правові підстави їх залучення до участі у справі.

2. Охарактеризуйте інститут представництва в адміністративному суді та документи, що підтверджують повноваження представника.

Варіант 4.

1. Проаналізуйте класифікацію процесуальних строків та порядок обчислення строків звернення до адміністративного суду.

2. Розкрийте види судових витрат, правила сплати судового збору та порядок їх розподілу за результатами розгляду справи.

Варіант 5.

1. Розкрийте види та засади застосування заходів адміністративного процесуального примусу в судовому засіданні.

2. Охарактеризуйте поняття предмета доказування в адміністративній справі та обставини, які звільнені від доказування.

Варіант 6.

1. Проаналізуйте специфіку розподілу тягаря доказування та особливості подання, дослідження й оцінки електронних доказів.

2. Розкрийте процесуальний порядок здійснення судових викликів та повідомлень учасників справи і наслідки їх неявки.

Варіант 7.

1. Розкрийте вимоги до форми та змісту позовної заяви, а також заяви по суті справи (відзив, відповідь на відзив, заперечення).

2. Охарактеризуйте стадію підготовчого провадження в суді першої інстанції: завдання, строки та процесуальні дії суду.

Варіант 8.

1. Проаналізуйте критерії та особливості розгляду адміністративних справ за правилами спрощеного позовного провадження.

2. Розкрийте сутність типових та зразкових справ в адміністративній юстиції та механізм застосування правових висновків Верховного Суду.

Варіант 9.

1. Розкрийте види судових рішень в адміністративному процесі та вимоги, що висуваються до їх законності й обґрунтованості.

2. Охарактеризуйте підстави та процесуальний порядок апеляційного й касаційного перегляду судових рішень (касаційні фільтри).

Варіант 10.

1. Проаналізуйте форми судового контролю за виконанням судових рішень та порядок оскарження дій державного чи приватного виконавця.

2. Розкрийте сутність процедури врегулювання спору за участю судді та умови затвердження судом мирної угоди.

13. Питання для підготовки до підсумкового контролю (екзамен)

1. Поняття, предмет та метод адміністративного судочинства України.
2. Роль адміністративної юстиції у захисті прав і свобод людини.
3. Джерела адміністративного судочинства та особливості їх застосування.
4. Завдання та структура адміністративного судочинства як науки.
5. Співвідношення адміністративного судочинства з іншими галузями права.
6. Історичні етапи становлення системи адміністративних судів.
7. Засади та принципи побудови системи адміністративних судів.
8. Внутрішня інстанційна структура адміністративних судів України.

9. Правове становище та дискреційні повноваження адміністративного суду.
10. Реалізація принципу колегіальності при розгляді публічно-правових спорів.
11. Внутрішні підрозділи адміністративних судів та спеціалізація суддів.
12. Адміністративна процесуальна правосуб'єктність: правоздатність та дієздатність.
13. Правовий статус суб'єкта владних повноважень як відповідача.
14. Види третіх осіб та підстави їх залучення.
15. Інститут представництва в адміністративному суді.
16. Процесуальне становище осіб, які сприяють здійсненню правосуддя.
17. Класифікація процесуальних строків в адміністративному судочинстві.
18. Строки звернення до суду та строки процесуальних дій.
19. Порядок поновлення й продовження пропущених процесуальних строків.
20. Структура судових витрат та особливості судового збору.
21. Розподіл та компенсація судових витрат між сторонами.
22. Заходи адміністративного процесуального примусу vs адміністративна відповідальність.
23. Застосування процесуального штрафу за зловживання правами.
24. Предмет доказування та обставини, звільнені від доказування.
25. Специфіка та винятки щодо розподілу тягаря доказування.
26. Критерії оцінки доказів: належність, допустимість, достовірність, достатність.
27. Правове забезпечення та витребування доказів судом.
28. Електронні докази в адміністративному судочинстві.
29. Способи вручення судових повісток, викликів і повідомлень.
30. Наслідки неявки учасників справи в судові засідання.
31. Обов'язкові реквізити позовної заяви та відзиву відповідача.
32. Структура, строки та значення відповіді на відзив і заперечення.
33. Вимоги до форми та змісту письмових заяв з процесуальних питань.
34. Фіксування судового процесу: технічний запис та протоколювання.
35. Етапи відкриття провадження та вимоги до ухвали.
36. Завдання, строки та значення підготовчого провадження.
37. Критерії та категорії справ спрощеного позовного провадження.
38. Особливості розгляду спрощених справ у письмовому провадженні.
39. Процесуальний порядок та строки розгляду термінових справ.
40. Типові та зразкові справи в адміністративній юстиції.
41. Застосування правових висновків Верховного Суду в зразкових справах.
42. Види судових рішень та вимоги до них.
43. Суб'єкти, об'єкти, строки та межі апеляційного розгляду.
44. Касаційні фільтри та підстави касаційного оскарження рішень.
45. Обмеження касаційного перегляду рішень у справах незначної складності.
46. Перегляд рішень за нововиявленими або виключними обставинами.
47. Набрання судовим рішенням законної сили та преюдиційність.
48. Виконавчий лист, судовий контроль та стягнення коштів.
49. Врегулювання спору за участю судді та мирна угода.
50. Модуль «Електронний суд» (ЄСІТС) та штучний інтелект у судочинстві.

14. Методи навчання

Методи навчання на лекціях: вербальний метод (лекція, дискусія, консультація, обговорення тощо); методи візуалізації (презентація, метод ілюстрації, метод демонстрацій: та інші); робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування тощо); інші методи у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо).

Методи навчання на семінарських заняттях: вербальний метод (дискусія, співбесіда тощо); метод візуалізації (презентація, метод ілюстрації (графічний, табличний, тощо), метод демонстрацій та інші); робота з навчально-методичною літературою (рецензування, підготовка

реферату, есе, доповіді тощо); інші методи у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо); кейс-метод (вирішення ситуацій тощо); практичний, пошуковий метод.

15. Методи оцінювання

У процесі вивчення дисципліни «Адміністративне судочинство в Україні» використовуються такі методи оцінювання:

- для поточного контролю: у вигляді усного та письмового опитування, фронтального опитування, тестування, написання есе (рефератів), контрольна робота (для заочної форми здобуття освіти); самостійна робота, неформальна освіта (онлайн-курси та платформи) тощо.

- для підсумкового контролю: проведення підсумкового контролю (усна та/або письмова відповідь, тестування тощо).

16. Засоби діагностики результатів навчання

Робоча програма передбачає застосування засобів діагностики результатів навчання за формами контролю знань:

- *поточний контроль* може передбачати застосування широкого спектру форм та методів оцінювання знань, що проводиться за кожною темою.
- *підсумковий контроль* передбачає проведення екзамену.

Завершальним етапом досягнення запланованих програмних результатів навчання з навчальної дисципліни «Адміністративне судочинство в Україні» є підсумковий контроль – екзамен.

17. Критерії та порядок оцінювання результатів навчання

Для оцінювання знань здобувачів вищої освіти застосовуються контрольні заходи у формі поточного та підсумкового контролю знань відповідно до Положення про оцінювання знань здобувачів вищої освіти.

Поточний контроль

Види навчальної діяльності здобувачів вищої освіти обираються та оцінюються викладачем за рекомендованою шкалою в залежності від особливостей навчальної дисципліни. Оцінювання окремих видів навчальної діяльності здобувача вищої освіти для дисципліни «Адміністративне судочинство в Україні» відбувається за такими рекомендованими балами:

Види навчальної діяльності здобувачів вищої освіти	Кількість балів (від – до)
Аудиторна робота	
Відповідь на практичному, семінарському, лабораторному занятті	1-5
Вирішення ситуаційних завдань, розв'язання задач тощо	1-5
Тестування	1-5
Ділова гра, практичний кейс тощо	1-10
Інші види аудиторної роботи*	
Самостійна робота	
Реферат, есе тощо	1-10
Інші види навчальної діяльності здобувачів вищої освіти (участь у публічних заходах (конференція, олімпіада тощо); написання наукової статті, участь у конкурсах студентських робіт тощо)	1-10
Інші види самостійної роботи*	
Контрольна робота (для заочної форми здобуття освіти)	1-50

*види навчальної діяльності здобувачів освіти обираються та оцінюються викладачем за рекомендованою шкалою в залежності від особливостей навчальної дисципліни.

Для визначення ступеня засвоєння навчального матеріалу та поточного оцінювання знань здобувачів вищої освіти застосовуються критерії відповідно до Положення про оцінювання знань здобувачів вищої освіти

Підсумковий контроль

Максимальна кількість балів за екзамен з початкової дисципліни «Адміністративне судочинство в Україні» складає **40 балів**.

Для визначення ступеня засвоєння навчальної дисципліни та контрольної оцінювання знань здобувачів вищої освіти за підсумковим контролем застосовуються критерії відповідно до Положення про оцінювання знань здобувачів вищої освіти.

Підсумкова оцінка переводиться у національну систему оцінювання і шкалу ECTS згідно з таблицею:

Порядок переведення оцінок у систему ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		для екзамену курсової роботи (проєкту), практики	для заліку (диференційованого заліку)
90-100	A	Відмінно	зараховано
82-89	B	Добре	
75-81	C		
64-74	D		
60-63	E	Задовільно	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

18. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Для денної форми здобуття освіти

Поточний контроль та самостійна робота – 60										Підсумковий контроль	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	Самостійна робота	
5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	10 балів	40 балів
											100 балів

Для заочної форми здобуття освіти

Поточний контроль та самостійна робота – 60		Підсумковий контроль	Сума
Контрольна робота	Самостійна робота		
50 балів	10 балів	40 балів	100 балів

19. Методичне забезпечення

Методичне забезпечення дисципліни «Адміністративне судочинство в Україні» узагальнено в комплексі навчально-методичного забезпечення, який включає:

- силабус;
- робочу програму навчальної дисципліни;
- варіанти завдань для самостійної роботи здобувачів;
- варіанти завдань для підсумкового контролю;
- інші матеріали.

20. Рекомендована література

1. Адміністративне судочинство України : Підручник // Вищий Адміністративний Суд України; За заг. ред. О.М.Пасенюка. – Київ : Юрінком Інтер, 2017 р. – 670 с.
2. Адміністративне судочинство: підруч. для здобувачів вищ. освіти / [В. В. Мартиновський, Ю. В. Мех, В. Я. Настюк та ін.] ; за заг. ред. Р. В. Шаповала.. – Харків : Право, 2023. – 432 с
3. Адміністративний процес України: теорія, практика : Підручник. 2-ге вид. / Смокович М. І., Бевзенко В. М., Київ: ВД «Дакор», 2021. 1204 с.
4. Білоус О. В. Процесуальні гарантії дотримання прав людини і громадянина в діяльності органів судової влади / О. В. Білоус // ScienceRise. Juridical Science. - 2019. - № 2. -

С. 34-38. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/srjusc_2019_2_8.

5. Кодекс адміністративного судочинства України: Закон України від 06.07.2005 р., № 2747-IV // Відомості Верховної Ради України – 2005 р., № 5, (№№ 35-36, 37). – Ст. 446.

6. Кодекс адміністративного судочинства України: Науково-практичний коментар / за заг. ред. д. ю. н., професора, академіка Академії наук вищої школи України М.М. Ясинка. Київ: Алерта, 2018. 522 с.